

VVRV cluster Bevoegdheidseisen, taken en verantwoordelijkheden

Vakkennis voor de
rangeerder

Inhoud

1	Voorwoord	3
2	Wat zijn de taken en verantwoordelijkheden van de rangeerder volgens het Besluit Spoorwegpersoneel?.....	3
3	Wat zijn de bevoegdheidseisen van de rangeerder?	4
4	Hoe zijn examen, herinstructie en toezicht voor de rangeerder geregeld?	4
5	Wat zijn taken en verantwoordelijkheden van de veiligheidsfuncties waarmee de rangeerder te maken heeft?.....	5
6	Met welke overige functies heeft de rangeerder te maken?.....	6

1 Voorwoord

De vakkennis is bedoeld als bronmateriaal en niet als leerboek, vandaar ook het ontbreken van een didactische opbouw en afbeeldingen.

De vakkennis bevat de uitwerking van de vakbekwaamheidseisen conform wet- en regelgeving in het examenprogramma rangeerder. Het examen is hierop gebaseerd. Zie het examenprogramma op de website van VVRV. In de opleidingen kan uiteraard dieper worden ingegaan op bepaalde thema's en kan verbreding worden aangebracht.

Overal waar hij/zijn staat, kan ook zij/haar of hen/hun worden gelezen.

De vakkennis is samen met deskundigen en naar beste weten en kunnen samengesteld. Toch kunnen er onjuistheden of onvolledigheden in de tekst geslopen zijn. VVRV is niet aansprakelijk voor schade als gevolg daarvan.

Versie juni 2022

2 Wat zijn de taken en verantwoordelijkheden van de rangeerder volgens het Besluit Spoorwegpersoneel?

Taken en verantwoordelijkheden van de rangeerder

De rangeerder is verantwoordelijk voor het leiden van het rangeerproces op het spoor, het veilig begeleiden van treinen en rangeerdelen, het koppelen en ontkoppelen. Ook is hij verantwoordelijk voor het begeleiden van een machinist die de rijweg en seinen niet kan overzien, bijvoorbeeld bij een geduwde beweging, als hij geen wegbekendheid heeft of als er overwegen bewaakt moeten worden.

De rangeerder heeft als taken:

- het samenstellen en begeleiden van treinen en
- het begeleiden van spoorvoertuigen op in dienst zijnde hoofdspoorwegen met een maximumsnelheid van 40 km per uur.

De rangeerder kan de machinist aanwijzingen geven door middel van rangeerseinen, mondeling of door ononderbroken radiocontact. De machinist moet deze aanwijzingen opvolgen.

De rangeerder mag tijdens de dienst op geen enkel moment onder invloed verkeren van welke stof dan ook die zijn concentratievermogen, waakzaamheid of gedrag zou kunnen beïnvloeden (alcohol, drugs en medicijnen die de rijvaardigheid en concentratie beïnvloeden). Wanneer een rangeerder meent dat zijn gezondheidstoestand reden geeft tot twijfels over zijn arbeidsgeschiktheid, dan stelt hij de spoorwegonderneming of de infrastructuurbeheerder daar onmiddellijk van in kennis.

3 Wat zijn de bevoegdheidseisen van de rangeerder?

Documenten om als rangeerder te mogen werken

De spoorwegonderneming verstrekt de rangeerder de documenten om als rangeerder te mogen werken, soms genoemd Bedrijfspas of attest.

Als een machinist ook bevoegd is om te rangeren, dan staat dat op het Aanvullend Bevoegdheidsbewijs.

Medische en psychologische geschiktheidsverklaring

Gezien de verantwoordelijkheid van rangeerders (en andere veiligheidsfuncties) op het gebied van veiligheid, worden wettelijke eisen gesteld aan de medische en psychologische geschiktheid. Deze staan beschreven in de Regeling Spoorwegpersoneel.

Voor termijnen zie Besluit Spoorwegpersoneel.

4 Hoe zijn examen, herinstructie en toezicht voor de rangeerder geregeld?

Examens

De examens voor de algemene kennis en vaardigheden worden namens de minister voor Infrastructuur en Waterstaat uitgevoerd door stichting VVRV (Veiligheid & Vakmanschap RailVervoer).

VVRV neemt examens af voor onder meer de vier in de Spoorwegwet genoemde veiligheidsfuncties:

- machinist bijlage IV Vergunning
- rangeerder
- treindienstleider
- wagencontroleur.

Het VVRV-examen 'Veiligheidscommunicatie' toetst algemene kennis voor alle veiligheidsfuncties en kennis die is toegespitst op de rangeerder.

Herinstructie

De spoorwegonderneming regelt dat iedere rangeerder periodiek een herinstructie volgt ten aanzien van de juiste uitvoering van zijn functie.

Toezicht en handhaving ILT

Bij een controle van de Inspecteur van ILT moet de rangeerder zijn bevoegdheidsdocument kunnen tonen. De Inspecteur kan te allen tijde aan boord van treinen/rangeerdelen die zich op het onder haar bevoegdheid ressorterende grondgebied actief zijn, controleren of de rangeerder in het bezit is van de vereiste (geldige) documenten. Wanneer de Inspecteur constateert dat de documenten niet in orde zijn, neemt hij de nodige maatregelen.

Een buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA) van ProRail kan ook vragen om documenten te tonen.

5 Wat zijn taken en verantwoordelijkheden van de veiligheidsfuncties waarmee de rangeerder te maken heeft?

Naast de functie rangeerder onderscheidt de spoorwet de volgende andere veiligheidsfuncties:

- machinist
- treindienstleider volledig en minimaal bevoegd
- wagencontroleur.

Het komt voor dat bovenstaande functies worden gecombineerd.

Machinist

De machinist heeft als taak: het zelfstandig, verantwoordelijk en veilig besturen én begeleiden van spoorvoertuigen. Zijn zogenaamde 'kernopgave' is zorgen voor de veiligheid van het vervoersproces; alle andere taken zijn hiervan afgeleid:

- voorbereiden van het rangeren, besturen en begeleiden van spoorvoertuigen
- rangeerbewegingen uitvoeren op het emplacement.
- rijden van spoorvoertuigen op het spoorwegnet
- begeleiden van treinreizigers.

De machinist houdt in complexe, afwijkende situaties aan het materieel of de railinfrastructuur overzicht, stelt prioriteiten, maakt de juiste keuzes en gaat adequaat om met de spanning die daarbij komt kijken. Bij storingen/calamiteiten neemt de machinist (veiligheids)maatregelen. Onregelmatigheden en onvolkomenheden meldt hij aan de treindienstleider en/of de eigen organisatie.

Treindienstleider

De treindienstleider is verantwoordelijk voor het veilige verloop van het treinverkeer in een toegewezen gebied: het verantwoordelijkheidsgebied. Dit kan centraal bediend gebied (CBG) zijn, dat wil zeggen dat het gebied technisch beveiligd is; of niet centraal bediend gebied (NCBG), gebied dat op andere wijze beveiligd is.

De treindienstleider heeft als taken:

- het ter beschikking stellen van veilige rijwegen
- het treffen van veiligheidsmaatregelen bij storingen en bij werkzaamheden aan hoofdspoorwegen of in de nabijheid daarvan.

Het regelen van het treinverkeer doet de treindienstleider hoofdzakelijk door (beveiligings)systemen te bedienen die seinen, wissels en rijwegen voor trein- of rangeerbewegingen instellen. Andere taken van de treindienstleider zijn bijvoorbeeld: aanwijzingen geven, veilig regelen van geplande en ongeplande werkzaamheden aan het spoor, rapporteren van vertragingen en vertragingreden aan de verkeersleiding. De treindienstleider is het aanspreekpunt voor de machinist of rangeerder bij verstoringen en calamiteiten.

Wagencontroleur

De wagencontroleur is verantwoordelijk voor de controle bij aankomst en vertrek van goederentreinen, met name op gebreken, laadprofielen en beladingstoestand. Bij gebreken neemt hij passende maatregelen en informeert de vervoerder.

De wagencontroleur heeft als taken:

- het controleren op kenbare technische gebreken en slijtagegevoelige onderdelen van goederenwagens
- het controleren op de belading van goederenwagens.

6 Met welke overige functies heeft de rangeerder te maken?

Tijdens, voor en na de rit, in normale omstandigheden, bij incidenten en calamiteiten, heeft de rangeerder te maken met diverse functies.

Naast bovengenoemde veiligheidsfuncties zijn dat bijvoorbeeld de volgende: technische ondersteuning spoorwegonderneming, politie, brandweer, algemeen leider, meldkamer, personeel dat werkt aan de infra, treinpersoneel, planners enzovoort.